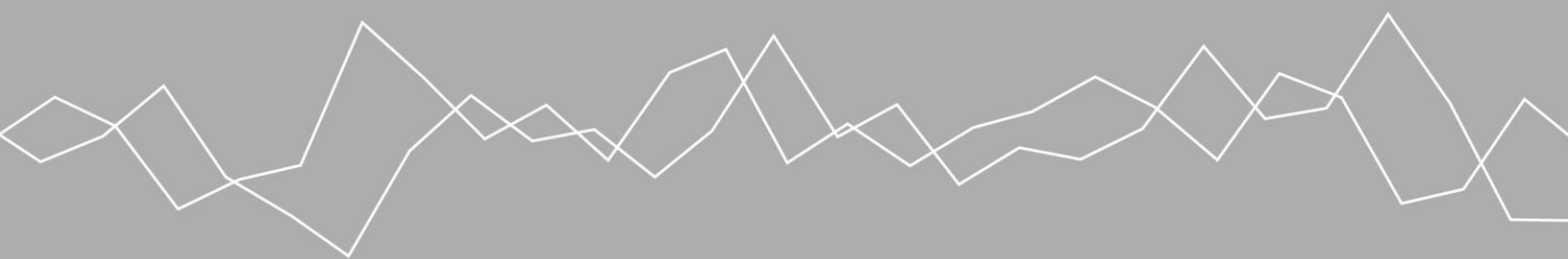

Perspectief WSW onder de Participatiewet

seo economisch onderzoek

Amsterdam, december 2017
Uitgevoerd met subsidie van Instituut Gak

Perspectief WSW onder de Participatiewet

Eerste rapportage december 2017

Lucy Kok
Lennart Kroon
Marloes Lammers

instituut gak

seo economisch onderzoek

“De wetenschap dat het goed is”

SEO Economisch Onderzoek doet onafhankelijk toegepast onderzoek in opdracht van overheid en bedrijfsleven. Ons onderzoek helpt onze opdrachtgevers bij het nemen van beslissingen. SEO Economisch Onderzoek is gelieerd aan de Universiteit van Amsterdam. Dat geeft ons zicht op de nieuwste wetenschappelijke methoden. We hebben geen winst oogmerk en investeren continu in het intellectueel kapitaal van de medewerkers via promotietrajecten, het uitbrengen van wetenschappelijke publicaties, kennisnetwerken en congresbezoek.

SEO-rapport nr. 2017-87

ISBN 978-90-6733-894-3

Informatie & Disclaimer

SEO Economisch Onderzoek heeft op de verkregen informatie en data geen onderzoek uitgevoerd dat het karakter draagt van een accountantscontrole of due diligence. SEO is niet verantwoordelijk voor fouten of omissies in de verkregen informatie en data.

Copyright © 2017 SEO Amsterdam. Alle rechten voorbehouden. Het is geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in artikelen, onderzoeken en collegesyllabi, mits daarbij de bron duidelijk en nauwkeurig wordt vermeld. Gegevens uit dit rapport mogen niet voor commerciële doeleinden gebruikt worden zonder voorafgaande toestemming van de auteur(s). Toestemming kan worden verkregen via secretariaat@seo.nl

Samenvatting

De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is per 1 januari 2015 gesloten voor nieuwe instroom. Van de WSW'ers met een vast contract ultimo 2014 is eind 2016 nog 91 procent aan het werk. Van de WSW'ers met een tijdelijk contract ultimo 2014 is twee jaar later nog 85 procent aan het werk. Vaak is hun tijdelijke contract (na afloop) door de gemeente omgezet in een contract voor onbepaalde tijd. Onder personen op de wachtlijst op 31 december 2014 is het aandeel werkenden toegenomen van 9 procent eind 2014 tot 17 procent eind 2016.

De komst van de Participatiewet heeft voor veranderingen gezorgd in het sociale domein. Eén van die veranderingen is het sluiten van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) voor nieuwe instroom. Mensen met een arbeidshandicap met arbeidsvermogen vallen vanaf 2015 onder de Participatiewet.

Wat heeft de Participatiewet betekend voor personen in de WSW op 31 december 2014? Dit onderzoek bestudeert werksituatie, uitkeringsafhankelijkheid, ontvangen dienstverlening van de gemeente, onderwijsdeelname en thuissituatie van (voormalig) WSW'ers in 2015 en 2016. Hierbij zijn de WSW'ers opgesplitst naar personen met een vast SW-contract, een tijdelijk SW-contract en personen op de WSW-wachtlijst, ultimo 2014.

WSW'ers (ook met tijdelijk contract) blijven in de SW werken

Van de WSW'ers met een vast contract ultimo 2014 is eind 2016 nog 91 procent aan het werk. Van de WSW'ers met een tijdelijk contract ultimo 2014 is twee jaar later nog 85 procent aan het werk. Van de laatste groep heeft ongeveer de helft een vast contract in 2016 en werkt het overgrote deel nog steeds in de WSW. Een aanzienlijk deel van de aflopende SW-contracten wordt door gemeenten verlengd en/of omgezet in een vast contract. Van de werkenden in de WSW werkt een groot deel in deeltijd. Aanvullend ontvangt ongeveer de helft een uitkering. Dit aandeel verandert nauwelijks in de tijd. Het gaat voornamelijk om Wajong- en andere arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

Aandeel werkenden onder WSW'ers op de wachtlijst groeit

Er is qua werk een substantiële groei te zien voor wachtlijsters tussen 2014 (9 procent werkt), 2015 (11 procent werkt) en 2016 (17 procent werkt). Meestal gaat het dan om een deeltijdbaan bij een reguliere werkgever. Bij 3 procent van de wachtlijsters is gemeentelijke dienstverlening ingezet in 2015 en 2016, zoals loonkostensubsidie en een jobcoach. Van eind 2014 tot eind 2015 is de uitkeringsafhankelijkheid gedaald van 88 procent naar 87 procent. Het gaat vooral om bijstands-, Wajong- en andere arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

Klein deel van de WSW'ers volgt onderwijs

Het aandeel onderwijsvolgers is klein onder WSW'ers (minder dan 4 procent) en neemt ook sterk af in 2015 en 2016. Alleen van de WSW'ers met een tijdelijk contract en 'wachtlijsters' volgt in 2016 nog een deel onderwijs. Dit kan verklaard worden door het feit dat deze twee groepen gemiddeld jonger zijn dan de personen met een vast SW-contract op 31 december 2014. Het onderwijs dat in 2016 nog gevolgd wordt bestaat vrijwel uitsluitend uit MBO-opleidingen.

Aandeel thuiswonenden onder ‘wachtljsters’ neemt af

Qua thuissituatie is voor geen van de drie groepen een grote verschuiving te zien. Het aandeel thuiswonenden onder ‘wachtljsters’ en WSW’ers met een tijdelijk contract neemt af tussen 2014 en 2016: zij worden ouder en verlaten het ouderlijk huis.

Inhoud

Samenvatting	i
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding en doelstelling	1
1.2 Relevante regelgeving.....	1
1.3 Onderzoeksaanpak.....	4
1.4 Leeswijzer	5
2 Wat gebeurt er met de WSW?	7
2.1 Kenmerken van de WSW.....	7
2.2 Gevolgen van de Participatiewet voor WSW'ers	8
2.3 Verklarende factoren baankans	13
2.4 Conclusies.....	14
Literatuur	17
Bijlage A Samenstelling analysebestand	19
Bijlage B Tabellen	21

1 Inleiding

De Wet Sociale Werkvoorziening is per 1 januari 2015 gesloten voor nieuwe instroom. Wat betekent dit voor de arbeidsgehandicapten die op 31 december 2014 een SW-indicatie hadden? Blijven zij bij het SW-bedrijf, vinden ze elders werk of vallen ze terug op een uitkering? En in hoeverre ontvangen zij dienstverlening van de gemeente?

1.1 Aanleiding en doelstelling

Onderdeel van de komst van de Participatiewet is het sluiten van de Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) voor nieuwe instroom, per 1 januari 2015. De WSW is een voorziening bedoeld voor mensen met een beperking (lichamelijk, psychisch of verstandelijk) die niet in staat zijn zonder aangepaste omstandigheden arbeid te verrichten. In het kader van deze voorziening verrichten arbeidsgehandicapten werk in een aangepaste werkomgeving of onder begeleiding bij een reguliere werkgever. Eén van de doelstellingen van de Participatiewet is om arbeidsgehandicapten meer te integreren op de reguliere markt.¹ Uiteraard heeft dit invloed op arbeidsgehandicapten die vanaf 1 januari 2015 op de arbeidsmarkt beginnen, maar ook op de arbeidsgehandicapten die op 31 december 2014 een indicatie voor de WSW hadden. In dit rapport wordt deze laatste groep tot en met 2016 gevolgd. Hierbij wordt gekeken naar werk, uitkering, dienstverlening van de gemeente, onderwijs en thuissituatie. Bovendien wordt een onderscheid gemaakt naar WSW'ers met een vast contract, een tijdelijk contract en WSW'ers op de wachtlijst op 31 december 2014. Volgend jaar volgt een tweede rapportage waarin dezelfde groep wordt gevolgd tot en met 2017.

1.2 Relevante regelgeving

De Wet Sociale Werkvoorziening

De Wet Sociale Werkvoorziening (WSW) is een voorziening ontworpen om mensen met een handicap die niet zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen, toch een arbeidsplek te kunnen bieden. In de meeste gevallen gaat een arbeidsgehandicapte een dienstverband aan bij de gemeente, de verantwoordelijke partij voor de uitvoering van de WSW. Gemeenten werken samen met sociale werkvoorzieningen (SW-bedrijven), die arbeidsgehandicapten een arbeidsplaats kunnen bieden. Personen met een WSW-indicatie (WSW'er) kunnen ook een arbeidscontract aangaan met een reguliere werkgever. In dat geval biedt het SW-bedrijf begeleiding en krijgt de reguliere werkgever een subsidie voor het aannemen van de arbeidsgehandicapte. WSW'ers onder contract bij de gemeente werken bij het SW-bedrijf zelf (beschut werk) of worden door het SW-bedrijf gedetacheerd bij een ander (regulier) bedrijf. Niet voor alle arbeidsgehandicapten die van het UWV een SW-indicatie krijgen, is direct een arbeidsplek beschikbaar. Deze personen komen op de WSW-wachtlijst.

---

¹ Brief van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid d.d. 02-12-2016 betreffende brief uitvoering Participatiewet. Kenmerk 2016-0000263250

De WSW bood arbeidsgehandicapten veel zekerheid. Het overgrote deel van de SW-contracten waren contracten voor onbepaalde tijd en boden de arbeidsgehandicapte in principe tot pensionering zekerheid op werk en een vast inkomen van minimaal het minimumloon. Voor de arbeidsgehandicapte was er daarom geen prikkel om uit de WSW uit te stromen. De uitstroom uit de WSW bestond dan ook met name uit natuurlijke uitstroom door pensioen en beëindiging van tijdelijke contracten (Tempelman et al., 2012).

De WSW is vanaf 1 januari 2015 afgesloten voor nieuwe instroom. Het aantal arbeidsgehandicapten in een sociale werkvoorziening (90.000 in 2014) wordt langzaam afgebouwd door natuurlijke uitstroom door pensioen en beëindiging van tijdelijke contracten. In de structurele situatie zal er niemand meer in de WSW zitten. Om de daling van de werkgelegenheid in de sociale werkvoorziening te compenseren hebben gemeenten met ingang van de Participatiewet de ruimte om beschut werk te organiseren.² In de Participatiewet is voorzien dat het aantal mensen in beschut werk via gemeenten langzaam zal oplopen tot 30.000. Als een gemeente iemand beschut werk wil aanbieden dan vraagt de gemeente advies aan UWV. Ook arbeidsgehandicapten zelf kunnen sinds 1 januari 2017 zo'n advies aanvragen. Als UWV van oordeel is dat de arbeidsgehandicapte uitsluitend in beschut werk werkzaam kan zijn dan geeft UWV een Advies indicatie beschut werk af. De gemeente heeft dan een 'zware inspanningsverplichting' ook daadwerkelijk een beschutte werkplek aan te bieden.³

De Participatiewet

De Participatiewet is per 1 januari 2015 van kracht geworden en valt daarmee samen met het sluiten van de WSW voor nieuwe instroom. De Participatiewet vervangt de WSW, de Wet werk en bijstand (Wwb) en een groot deel van de Wet werk en arbeidsondersteuning jonggehandicapten (Wajong). Jonggehandicapten met arbeidsvermogen stromen vanaf 1 januari 2015 in de Participatiewet. Het doel hiervan is om arbeidsgehandicapten zoveel mogelijk aan het werk te helpen en daarmee ook meer bij de samenleving te betrekken. Voor degenen die geen werk vinden, is er een bijstandsuitkering. Jonggehandicapten met arbeidsvermogen vallen door de Participatiewet onder dezelfde regeling als bijstandsgerechtigden zonder handicap. Wel hebben gemeenten de verplichting om personen voor wie een arbeidshandicap is vastgesteld, speciale begeleiding te geven. Hiervoor hebben gemeenten instrumenten tot hun beschikking zoals jobcoaching, loonkostensubsidies en beschut werk. Het is aan de gemeenten zelf hoe zij de ondersteuning van arbeidsgehandicapten invullen.

Dit betekent ook direct meer verantwoordelijkheid voor de gemeenten. Waar vóór de Participatiewet gemeenten de uitvoering van het re-integratiebeleid voor arbeidsgehandicapten grotendeels via de WSW uitbesteedden aan SW-bedrijven, dragen zij na het stopzetten van de WSW meer directe verantwoordelijkheid voor mensen met een beperking. Bovendien was UWV in het 'oude' systeem verantwoordelijk voor alle jonggehandicapten, ook voor degenen met arbeidsvermogen. Met de

² De daling van de werkgelegenheid in de sociale werkvoorziening wordt ook gecompenseerd door werk (met loonkostensubsidie) bij reguliere werkgevers. De personen met een WSW-indicatie komen in het doelgroepregister en krijgen de eerste jaren voorrang bij het plaatsen op een reguliere (gesubsidieerde) werkplek.

³ Art 10b, lid 3 Participatiewet. Zie ook beantwoording Schriftelijke vragen in het kader van de voorhangprocedure van het ontwerpbesluit advisering beschut werk, Tweede Kamer 7 november 2014.

komst van de Participatiewet komt ook deze laatste groep onder de hoede van de gemeenten. Personen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn, krijgen wel nog steeds hun uitkering van het UWV.⁴

Gemeenten krijgen vanaf 2008 subsidie van de Rijksoverheid voor de uitvoering van de WSW. Tot en met 2014 was de jaarlijkse subsidie gebaseerd op het aantal WSW'ers in hetzelfde jaar. Vanaf 2014 is de jaarlijkse subsidie gebaseerd op het voorspelde aantal WSW'ers in het jaar, waarbij de voorspelling is gebaseerd op het aantal WSW'ers op 31 december van het voorafgaande jaar. Een daling van het aantal WSW'ers levert daarom voor de gemeente geen structurele besparing op.

Lopende SW-contracten op 31 december blijven ook na de invoering van de Participatiewet geldig. Voor de personen met een SW-contract voor onbepaalde tijd betekent dit dat zij in principe tot pensionering of overlijden van de WSW gebruik blijven maken. Er is geen prikkel om de zekerheid die de WSW biedt te verruilen voor meer onzekerheid die voor hen met de Participatiewet gepaard gaat. Voor de WSW'ers met een contract voor onbepaalde tijd zal er door de komst van de Participatiewet daarom praktisch niet veel veranderen. Het is echter de vraag wat er gebeurt met de WSW'ers met een tijdelijk contract en de personen op de WSW-wachlijst. WSW'ers met een tijdelijk contract behouden hun WSW-indicatie. Hun contract kan beëindigd worden, maar kan ook verlengd worden of omgezet in een vast contract. Wachlijsters verliezen hun WSW-indicatie. Kommen of blijven deze groepen onder de Participatiewet aan het werk? Doen zij vaker of juist minder vaak een beroep op een uitkering? En in hoeverre ontvangen zij dienstverlening van de verantwoordelijke gemeenten? Deze vragen worden beantwoord in Hoofdstuk 2.

De banenafpraak

In het Sociaal Akkoord dat de sociale partners in 2013 zijn overeengekomen met het kabinet is vastgelegd dat werkgevers en overheid gezamenlijk 125.000 extra banen realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking oplopend tot 2026 (Wet banenafpraak). Aan het behalen van deze doelstelling is de quotumwet verbonden. De quotumwet houdt in dat wanneer werkgevers niet voldoende mensen uit het doelgroepregister in dienst hebben, zij een boete kunnen krijgen. De quotumwet treedt alleen in werking wanneer de jaarlijkse quota voor de realisatie van de banenafpraak niet gehaald worden. Voor degenen die opgenomen zijn in het doelgroepenregister geldt een no-riskpolis: de werkgever heeft bij ziekte van de werknemer geen extra kosten in de vorm van een loondoorbetalingsperiode of een hogere premie voor de Ziektewet of de WIA. Mensen met een WSW-indicatie worden opgenomen in het doelgroepregister. Mensen die op 31 december 2014 op de WSW-wachlijst stonden, en hun WSW-indicatie verliezen, komen ook in het doelgroepregister en de afspraak is gemaakt dat zij door gemeenten de eerste jaren met voorrang naar een baan worden begeleid.

Iemand die is opgenomen in het doelgroepregister, komt in aanmerking voor één van de extra banen uit het Sociaal Akkoord. De toegang tot het landelijk doelgroepregister kan op drie manieren verlopen:

1. De gemeente of de klant vraagt een Aanvraag Beoordeling Arbeidsvermogen (ABA) aan bij UWV. Als uit het onderzoek van UWV blijkt dat de klant kan werken, maar door ziekte of gebrek niet in staat is zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen, dan krijgt de klant

---

⁴ Personen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn, vallen onder de WIA of de Wajong en daarmee onder de verantwoordelijkheid van het UWV.

de indicatie banenafsprak. UWV beoordeelt het arbeidsvermogen op basis van een aantal drempelfuncties;

2. Sinds 1 januari 2017 geeft ook de Praktijkroute toegang tot het doelgroepregister. De Praktijkroute betreft arbeidsgehandicapten die door gemeenten aan het werk zijn geholpen met een loonkostensubsidie. De gemeente kan een loonwaardemeting uit laten voeren op de werkplek en wanneer daaruit blijkt dat de klant minder dan 100 procent van het wettelijk minimumloon kan verdienen, dan volgt opname in het doelgroepregister;
3. Leerlingen die het Praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs hebben gevolgd, worden zonder beoordeling opgenomen in het doelgroepregister. Zij moeten echter wel de Aanvraag Beoordeling Arbeidsvermogen (ABA) bij UWV indienen. De school helpt daar in de regel bij.

1.3 Onderzoeksaanpak

Dit onderzoek combineert een kwantitatieve aanpak met een kwalitatieve aanpak. Het kwantitatieve deel brengt uitkomsten in beeld van WSW'ers die op 31 december 2014 een vast of tijdelijk contract hadden of op de wachtlijst stonden. In het kwalitatieve deel wordt middels een literatuurstudie en casestudies bij gemeenten een beeld geschetst van de inspanningen van gemeenten om (voormalig) WSW'ers te re-integreren naar (beschut) werk. De resultaten van het kwalitatieve onderzoek zijn voor deze eerste rapportage nog niet beschikbaar.

Kwantitatief deel

In het kwantitatieve gedeelte van deze eerste rapportage worden de WSW'ers die op 31 december 2014 werkten of op de wachtlijst stonden tot en met 2016 gevolgd. In de tweede rapportage wordt deze groep gevolgd tot en met 2017. Er wordt gekeken of deze personen werk hebben een jaar en twee jaar na het sluiten van de WSW. Daarbij wordt onder andere een uitsplitsing gemaakt naar soort dienstverband (voltijd of deeltijd), type contract (bepaalde of onbepaalde tijd) en soort werkgever (reguliere markt of WSW). In het naar werk begeleiden van arbeidsgehandicapten is een belangrijke taak (en verplichting) weggelegd voor de gemeenten. Het kwantitatieve gedeelte geeft daarom ook een inzicht in de mate van inzet van dienstverlening van gemeenten aan de WSW'ers die op 31 december 2014 werkten of op de wachtlijst stonden. Ook wordt gekeken of de arbeidsgehandicapten onderwijs volgen, een beroep doen op uitkeringen⁵ en wat hun thuissituatie is. Hierbij wordt steeds een onderscheid gemaakt naar personen met een vast WSW-contract, een tijdelijk WSW-contract en personen op de WSW-wachtlijst op 31 december 2014.

Kwalitatief deel

De uitkomsten van het kwalitatieve gedeelte van dit onderzoek zijn op het moment van schrijven nog niet beschikbaar. Zij vormen wel onderdeel van de eindrapportage die naar verwachting ultimo 2018/begin 2019 beschikbaar is.

---

⁵ Op het moment van schrijven zijn gegevens over uitkeringen beschikbaar tot en met het jaar 2015 bij het CBS. Gegevens over uitkeringen in 2016 ontbreken daarom in deze rapportage.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2.1 geeft een overzicht van enkele kenmerken van het WSW-bestand op 31 december 2014. De situatie van het WSW-bestand op 31 december 2014 in december 2015 en 2016 met betrekking tot werk, uitkering, dienstverlening, onderwijs en thuissituatie is beschreven in Hoofdstuk 2.2. Hoofdstuk 2.3 verklaart de baankans van WSW'ers in 2015 en 2016 uit hun kenmerken in 2014. Hoofdstuk 2.4 concludeert.

2 Wat gebeurt er met de WSW?

WSW'ers met een vast contract op 31 december 2014 stromen nauwelijks uit de WSW in de twee volgende jaren. Ook WSW'ers van wie het tijdelijke contract afloopt blijven veelal werken onder de boede van het SW-bedrijf. Dienstverlening van de gemeente richt zich met name op personen op de WSW-wachlijst, die relatief vaak zonder werk zitten. Zij doen dan ook vaak een beroep op een uitkering.

Dit hoofdstuk gaat na wat er gebeurd is met de WSW'ers die op 31 december 2014 ofwel een baan hadden of op de wachtlijst stonden. Hierbij zijn drie groepen onderscheiden, WSW'ers met een vast contract, met een tijdelijk contract en WSW'ers die op de wachtlijst stonden. Deze groepen zijn gevolgd tot eind 2016.

2.1 Kenmerken van de WSW

Het WSW-bestand op 31 december 2014 bestaat voor het grootste gedeelte (72 procent) uit WSW'ers met een vast contract. Zij zijn gemiddeld ouder (48,8 jaar) dan WSW'ers met een tijdelijk contract (42,3 jaar) en WSW'ers op de wachtlijst (40,4 jaar). Tabel 2.1 laat dit zien. De hogere gemiddelde leeftijd verklaart ook deels waarom WSW'ers met een vast contract minder vaak bij hun ouders of alleen wonen en vaker samenwonen met een partner. Ook zijn ze vaker autochtoon (81 procent) dan WSW'ers met een tijdelijk contract (72 procent) of op de wachtlijst (69 procent) en iets vaker man - 70 procent t.o.v. 64 procent voor WSW'ers met een tijdelijke contract en 63 procent voor WSW'ers op de wachtlijst.

De arbeidsgehandicapten op de wachtlijst ontvangen meestal een uitkering (88 procent), op 31 december 2014. Het gaat dan met name om bijstands- (37 procent) en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (22 procent WIA en 22 procent Wajong). Van de arbeidsgehandicapten met een baan ontvangt iets minder dan de helft een uitkering (47 procent van de groep met een vast contract, 48 procent van de groep met een tijdelijk contract). Bij de groep met een vast WSW-contract bestaat dit logischerwijs met name uit arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (17 procent Wajong en 26 procent WIA). Van degenen met een tijdelijk contract gaat het naast arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (Wajong 20 procent, WIA 14 procent) ook om bijstandsuitkeringen (10 procent).

Opvallend is dat van de WSW'ers die 31 december 2014 op de wachtlijst stonden, toch 9 procent in december 2014 een baan heeft.⁶ Zij hebben een WSW-indicatie gekregen maar in afwachting van een WSW-werkplek hebben ze enige vorm van (betaalde) arbeid op de reguliere arbeidsmarkt verricht. De groep met een vast contract werkt vaker voltijd (55 procent) dan de groep met een tijdelijk contract (32 procent) en de groep op de wachtlijst (27 procent).⁷

⁶ Als een baan wordt beschouwd: enig inkomen uit arbeid in december 2014. Dit kan ook inkomen zijn uit een dienstbetrekking van bijvoorbeeld 1 uur per week.

⁷ Bij bepalen van onderscheid tussen voltijd en deeltijd banen is rekening gehouden met de handicapfactor. Voor WSW'ers met een zware handicap is die factor 1,25 en telt 28,8 uur als voltijd.

Tabel 2.1 Het WSW-bestand op 31 december 2014 bestaat met name uit WSW'ers met een vast contract

Kenmerk	Wachtlijst	Vast contract	Tijdelijk contract	Totaal
Aandeel in totale WSW	10%	72%	18%	100%
Persoonskenmerken				
Vrouw	37%	30%	36%	32%
Gemiddelde leeftijd	40,4 jaar	48,8 jaar	42,3 jaar	46,8 jaar
Autochtoon	69%	81%	72%	78%
Woonsituatie op 31 december 2014				
Thuiswonend	16%	9%	15%	11%
Alleenwonend	47%	39%	43%	40%
Wonend met partner	32%	44%	36%	42%
Wonend in instelling	4%	6%	4%	5%
Niet bekend/overig huishouden	1%	2%	1%	2%
Heeft een uitkering ontvangen in december 2014**				
Wajonguitkering	22%	26%	20%	24%
WIA	22%	17%	14%	17%
Werkloosheidsuitkering	10%	0%	2%	2%
Bijstandsuitkering	37%	2%	10%	7%
Overige sociale voorziening***	2%	1%	2%	1%
Pensioen	2%	4%	2%	3%
Had een baan in december 2014				
	9%	100%	100%	91%
Waarvan:				
- Voltijd	4%	59%	38%	50%
- Flexibel dienstverband	2%	0%	0%	0%
- Gesubsidieerde sector (WSW)****	3%	96%	90%	86%
Aantal personen (N)	11.151	81.732	20.521	113.997*

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.

* De aantallen van de drie groepen tellen niet op tot het totaal. Voor 593 WSW'ers (minder dan 1 procent) is de contractsoort niet bekend. Deze personen kunnen daarom niet in een van de drie groepen worden ingedeeld.

** Personen kunnen meerdere uitkeringen tegelijkertijd ontvangen. De afzonderlijke uitkeringen tellen daarom op tot meer dan het totaal.

*** Overige sociale voorziening: IOAW/IOAZ/BBZ/WWIK/oorlogs- en verzetspensioenen of uitkeringen waarvan de herkomst onbekend is bij het CBS.

**** Verondersteld mag worden dat WSW'ers die door het CBS zijn ingedeeld bij de gesubsidieerde sector een dienstverband hebben bij een SW-bedrijf. De gesubsidieerde sector bestaat uit privaatrechtelijke bedrijven die door subsidie of via wettelijk vastgestelde bijdragen worden gefinancierd, voor zover zij niet tot de overheid behoren. Het gaat hierbij onder meer om het grootste deel van de gezondheids- en welzijnzorg, de uitvoeringsorganen voor de sociale verzekeringen en de sociale werkplaatsen.

2.2 Gevolgen van de Participatiewet voor WSW'ers

De instroom in de WSW is per 1 januari 2015 stopgezet. Mensen met een vast WSW-contract behouden in principe hun recht op deze arbeidsplek. Wel blijft de periodieke herindicatie op hen van toepassing. In de praktijk vindt uitstroom uit de WSW voor mensen met een vast contract echter met name plaats door pensionering of overlijden (Tempelman et al., 2012). Als een tijdelijk WSW-contract afloopt na 1 januari 2015, is de gemeente niet verplicht dit contract te verlengen.

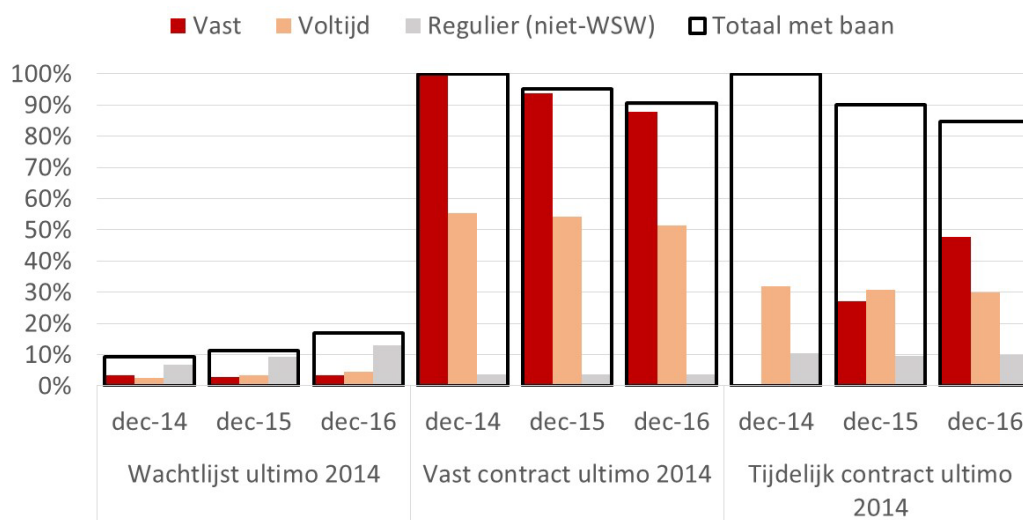
Ze kunnen dit echter wel doen en ze blijven voor deze plek in dat geval ook een WSW-subsidie ontvangen van het Rijk. WSW'ers met een dienstverband ultimo 2014 behouden hun indicatie. Dit geldt niet voor WSW'ers op de wachtlijst, zij verliezen hun WSW-indicatie per 1 januari 2015. Wel worden zij, net als de WSW'ers met een dienstverband, automatisch voor onbepaalde tijd in het doelgroepregister voor de banenafpraak opgenomen.

Voor de drie onderscheiden groepen (WSW'er met ultimo 2014 een vast contract, tijdelijk contract of op de wachtlijst) gelden dus verschillende regels. In deze paragraaf worden de drie groepen naast elkaar gelegd en vergeleken op het gebied van werk, uitkering, ontvangen dienstverlening van de gemeente (of UWV), onderwijs en woonsituatie. Informatie over uitkeringen in 2016 ontbreekt op het moment van schrijven nog.

Werk

Opvallend is dat WSW'ers met een tijdelijk contract in 2015 en 2016 veelal in de WSW actief blijven – zij vinden niet vaak regulier werk (zie ook Figuur 2.1). Deels zullen deze tijdelijke contracten nog doorlopen maar een groot deel krijgt ook een vast contract aangeboden (27 procent in 2015 en 48 procent in 2016). De WSW'ers met een tijdelijk contract blijven dus vaak onder de hoede van de SW-bedrijven. Financieel is het voor gemeenten vermoedelijk gunstiger om arbeidsgehandicapten in de WSW te houden. Zo besparen ze op een mogelijke bijstandsuitkering, terwijl ze een WSW-subsidie krijgen op basis van het aantal WSW'ers in de gemeente. De uitstroom van werkenden is voor de WSW'ers met een tijdelijk contract groter (85 procent werkend in 2016) dan voor WSW'ers met een vast contract (91 procent werkend in 2016). Deze uitstroom komt met name door pensioering en overlijden (ongeveer de helft van de uitstroom uit de WSW wordt veroorzaakt door overlijden, pensioen of 2 jaar ziekte – zie Tempelman et al., 2012). De 'wachtlijsters' komen met name in 2016 vaker aan het werk (9 procent in 2014, 11 procent in 2015 en 17 procent in 2016). Dit is mogelijk een gevolg van de inspanningen van de gemeente: Figuur 2.3 laat zien dat gemeenten in 2016 meer loonkostensubsidies en participatieplaatsen hebben gerealiseerd voor WSW'ers op de wachtlijst dan in 2015. Doordat de WSW vanaf 2015 voor wachtlijsters is gesloten gaan zij meestal aan de slag bij een 'reguliere' werkgever (niet-WSW). Er zijn toch nog enkele wachtlijsters die instromen in de WSW, omdat zij eerder een WSW-dienstverband hebben gehad met een terugkeer-garantie (Harteveld et al., 2017).

Figuur 2.1 WSW'ers met een tijdelijk contract blijven relatief vaak aan het werk

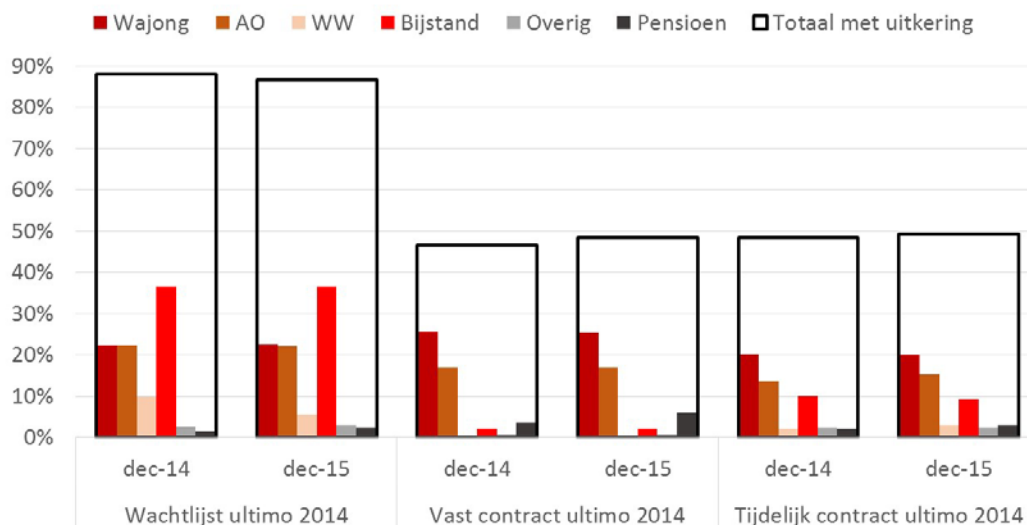
Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.
Toelichting: De figuur is gebaseerd op Tabel B.1 in Bijlage B.

Opvallend is dat onder alle groepen het aandeel dat voltijd werkt klein is. Van degenen met een vast contract werkt ongeveer de helft in deeltijd. Van de werkenden die een tijdelijk contract hadden eind 2014 of op de wachtljst stonden werkt ongeveer twee derde in deeltijd. Deze aandelen zijn stabiel in de tijd.

Uitkering

Figuur 2.2 laat zien dat niet alleen degenen op de wachtljst, maar ook degenen met een vast of tijdelijk contract een groot beroep doen op uitkeringen. Voor de werkenden zijn dit aanvullingen op het deeltijdsalaris. Het aandeel met een uitkering neemt licht toe voor de groep met een vast contract (van 47 procent in 2014 tot 48 procent in 2015) en een tijdelijk contract (48 procent in 2014 versus 49 procent in 2015). Dit komt doordat het aandeel werkenden in deze groepen afneemt (zie Figuur 2.1), onder andere door pensionering. De toename van het aantal uitkeringen is minder dan de afname van het aantal werkenden. Kennelijk heeft een deel van de WSW'ers die uitstromen geen recht op een uitkering, of ontvingen zij ook tijdens hun werk als WSW'er al een (aanvullende) uitkering. Het aandeel 'wachtljsters' met een uitkering neemt licht af (87 procent in 2015 versus 88 procent in 2014). Dit komt met name door een afname van het aandeel met een werkloosheidsuitkering (6 procent in 2015 versus 10 procent in 2014). Hun WW-uitkering is afgelopen en/of zij hebben werk gevonden. Het aandeel werkende 'wachtljsters' neemt immers toe - Figuur 2.1 laat dit zien. Op dit moment kunnen, door ontbreken van uitkeringsdata over 2016 alleen de jaren 2014 en 2015 vergeleken worden.

Figuur 2.2 'Wachtlijsters' relatief vaak in de bijstand, ook in 2015

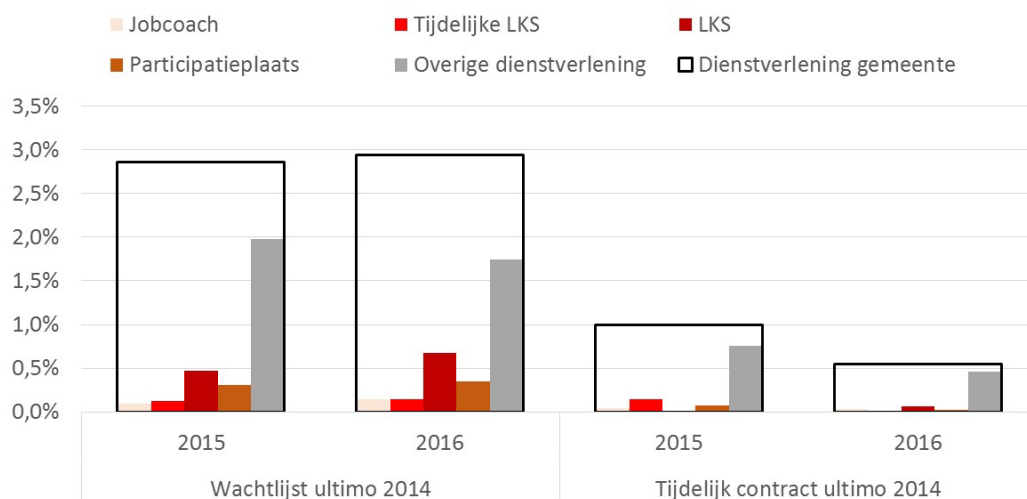

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.
 Toelichting: De figuur is gebaseerd op Tabel B.2 in Bijlage B.

Dienstverlening gemeenten

Dienstverlening van de gemeenten wordt logischerwijs alleen ingezet voor WSW'ers zonder baan, namelijk WSW'ers op de wachtlijst en WSW'ers wiens tijdelijke contract afloopt. De inzet van instrumenten door gemeenten is het grootst bij wachtljsters, maar in omvang nog zeer gering. De inzet van loonkostensubsidies neemt voor wachtljsters toe: 0,5 procent in 2015 en 0,7 procent in 2016. Ook de inzet van participatieplaatsen neemt toe voor deze groep (0,30 procent in 2015 en 0,35 procent in 2016).

Figuur 2.3 De inzet van loonkostensubsidie neemt in 2016 toe voor de wachtljsters

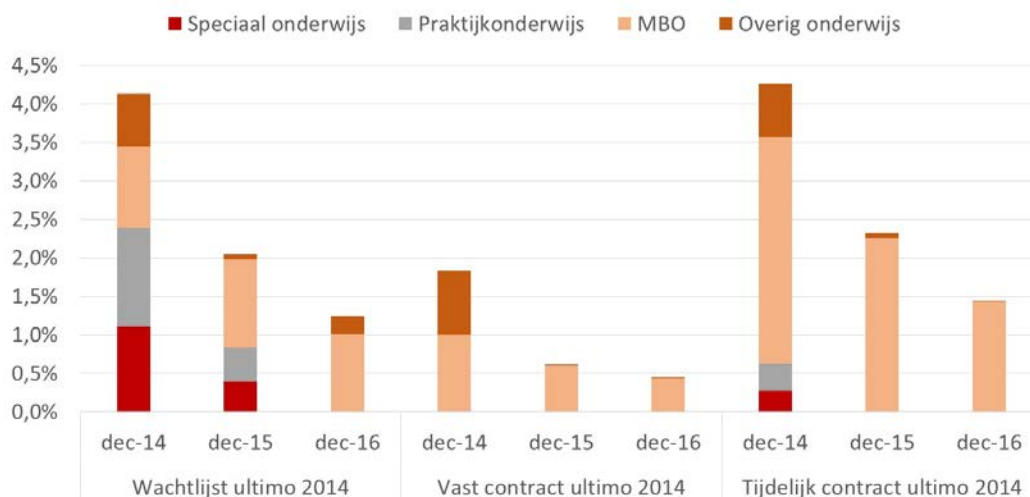
Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.
 Toelichting: De figuur is gebaseerd op Tabel B.3 in Bijlage B.

Onderwijs

Een klein deel van het WSW-bestand op 31 december 2014 staat in oktober van 2014 nog ingeschreven in het onderwijs. Logischerwijs is het aandeel hoger onder de groep op de wachtlijst en

de groep met een tijdelijk contract. Zij zijn jonger en werken minder vaak dan WSW'ers met een vast contract. Het aandeel onderwijsvolgers loopt ook terug in 2015 en 2016. Voor alle groepen is het aandeel onderwijsvolgers in 2016 minder dan de helft van het aandeel in 2014. Het grootste gedeelte van het gevolgde onderwijs in 2015 en 2016 bestaat uit MBO. De terugloop in het speciaal onderwijs en het praktijkonderwijs is logisch. Deze onderwijsvormen zijn immers leeftijdsgebonden. Volwasseneneducatie is bedoeld voor 18+'ers om een diploma voor het voortgezet onderwijs te behalen en loopt logischerwijs ook terug naarmate de (voormalig) WSW'ers ouder worden.

Figuur 2.4 Het kleine deel van het WSW-bestand dat onderwijs volgt, bestaat in 2015 en 2016 met name uit MBO'ers

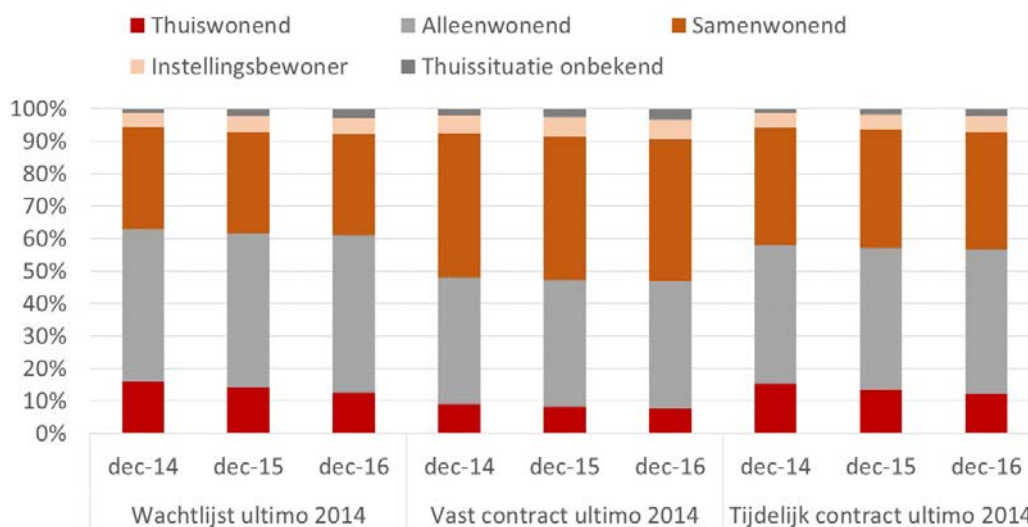

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.
Toelichting: De figuur is gebaseerd op Tabel B.4 in Bijlage B.

Woonsituatie

Tabel 2.1 liet al zien dat WSW'ers met een vast contract in december 2014 vaker samenwonen dan WSW'ers op de wachtlijst en WSW'ers met een tijdelijk contract. Dit hangt waarschijnlijk sterk samen met de hogere leeftijd van de groep met een vast contract. Figuur 2.5 laat zien dat de thuis-situatie van WSW'ers zich nauwelijks ontwikkelt. Wel woont de groep op de wachtlijst in 2016 minder vaak thuis dan in 2014 (13 procent in 2016 versus 16 procent in 2014). Ditzelfde geldt voor de WSW'ers met een tijdelijk contract (12 procent in 2016 versus 15 procent in 2014). Ook dit hangt vermoedelijk weer sterk samen met de leeftijd van beide groepen. Het lijkt er dus niet op dat WSW'ers op de wachtlijst door afschaffing van de WSW genoodzaakt zijn vaker thuis te blijven wonen.

Figuur 2.5 WSW'ers met een tijdelijk contract en WSW'ers op de wachtlijst wonen in 2015 en 2016 iets minder vaak thuis dan in 2014

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.
Toelichting: De figuur is gebaseerd op Tabel B.5 in Bijlage B.

2.3 Verklarende factoren baankans

Tabel 2.2 geeft een overzicht van kenmerken die samenhangen met de baankans ultimo 2015 en 2016. Uiteraard is de situatie op 31 december 2014 bepalend voor de kans op werk in 2015 en 2016. Personen met een WSW-dienstverband ultimo 2014 (vast of tijdelijk) hebben een significant hogere kans om ultimo 2015 en 2016 te werken dan personen op de WSW-wachtlijst.⁸ Het verschil tussen personen met een WSW-dienstverband en personen op de wachtlijst is groter in 2015 dan in 2016. In 2016 is een groter gedeelte van de mensen met een vast contract uitgestroomd door pensionering of natuurlijke uitstroom dan in 2015. Ook het aantal tijdelijke contracten dat is afgelopen is in 2016 groter dan in 2015. Bovendien vindt een deel van de 'wachtlijsters' ultimo 2016 juist een baan (zie Figuur 2.1).

De baankans voor een WSW'er met een vast contract is hoger dan de baankans van een WSW'er met een tijdelijk contract. Een deel van de tijdelijke contracten loopt immers af in 2015 of 2016. De WSW'ers wiens tijdelijk contract afloopt krijgen grotendeels een (vaste) contractverlening (zie vorige paragraaf), maar een deel heeft geen baan ultimo 2015 en 2016.

WSW'ers die ultimo 2014 individueel gedetacheerd zijn hebben een hogere kans op een baan ultimo 2015 en 2016 dan WSW'ers die vallen onder begeleid werken/groepsdetachering/geen detachering. De WSW'ers die niet gedetacheerd zijn, hebben de laagste baankans. In de meeste gevallen zijn dit WSW'ers die beschut werken. Dit zijn vaak 'zware' gevallen, personen die niet (met begeleiding) op de reguliere arbeid geplaatst kunnen worden. Personen die in december 2014 begeleid werken, hebben minder vaak een baan in 2015 en 2016 dan de WSW'ers die door een SW-bedrijf zijn

⁸ Op basis van de regressie coëfficiënten is niet direct een baankans te bepalen. Wel betekent een positief/negatieve coëfficiënt een hogere/lagere baankans ten opzichte van de referentiegroep. Een hoger coëfficiënt betekent bovendien een groter verschil in baankans.

gedetacheerd. Mogelijk komt dit doordat SW-bedrijven in vergelijking tot reguliere werkgevers vaker een aflopend tijdelijk contract verlengen of omzetten in een vast contract.

Ook de zwaarte van de handicap en het type handicap zijn van invloed op de baankans van WSW'ers. WSW'ers met een verstandelijke handicap of aandoening hebben een hogere baankans dan WSW'ers met een psychische aandoening. Ten slotte neemt de baankans af met de leeftijd, wat ook geldt voor gezonde ouderen op de arbeidsmarkt.

Tabel 2.2 Verstandelijk gehandicapten hebben een hogere baankans in 2015 en 2016

Kenmerk	Baankans ultimo 2015		Baankans ultimo 2016	
	Coëfficiënt	Significantie	Coëfficiënt	Significantie
Persoonskenmerken				
Leeftijd	-0,021	***	-0,028	***
Vrouw	-0,020		-0,020	*
Herkomst (referentie: autochtoon)				
Marokkaans	-0,056		-0,030	
Turks	-0,103	***	-0,115	***
Surinaams	-0,020		-0,038	
Antilliaans	-0,030		-0,075	*
Overig niet-westers	0,017		0,009	
Overig westers	-0,050	**	-0,045	**
Situatie 31 dec 2014 (referentie: WSW-wachlijst)				
Vast WSW contract op 31 december 2014	2,131	***	1,941	***
Tijdelijk WSW contract op 31 december 2014	1,609	***	1,443	***
Type werk 31 dec 2014 (referentie: WSW-wachlijst)				
Begeleid werk	1,001	***	0,690	***
Werk bij SW-bedrijf	0,931	***	0,613	***
Groepsdetachering	1,112	***	0,799	***
Individuele detachering	1,145	***	0,815	***
Type handicap (referentie: psychische aandoening)				
Verstandelijke handicap/aandoening	0,102	***	0,117	***
Somatische handicap/aandoening	-0,019		-0,011	
Zwaarte handicap (referentie: matig)				
Ernstige handicap	-0,099	***	-0,127	***
Constante	-0,392	***	0,125	***

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.
Toelichting: Significantiëniveau is 1 procent (***), 5 procent (**) of 10 procent(*).

2.4 Conclusies

De WSW'ers die op 31 december 2014 een baan hadden, werken één en twee jaar later grotendeels nog steeds. Dit geldt voor zowel degenen met een contract voor onbepaalde tijd als degenen met een contract voor bepaalde tijd. Zij blijven veelal werken in de WSW. Opvallend is ook dat van de WSW'ers met een tijdelijk contract in december 2014 ongeveer de helft een vast contract heeft in 2016. Bovendien werkt van hen het overgrote deel nog steeds in de WSW. Van de aflopende SW-contracten wordt blijkbaar een groot deel verlengd en/of omgezet in een vast contract. Dit terwijl

de gemeenten deze verplichting niet hebben. Voor gemeenten is het vermoedelijk financieel voordeliger om WSW'ers binnenboord te houden. Dit bespaart een mogelijk bijstandsuitkering, terwijl gemeenten WSW-subsidie krijgen van het Rijk op basis van het aantal WSW'ers in de gemeente in het jaar daarvoor. Een groot deel van de werkende WSW'ers op 31 december 2014 werkt in deeltijd en ontvangt aanvullend een uitkering. Het gaat met name om Wajong- en andere arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.

WSW'ers op de wachtlijst werken ten opzichte van WSW'ers met een dienstverband ultimo 2014 logischerwijs weinig in december 2015 en 2016 maar er is wel een substantiële groei te zien tussen 2015 (11 procent) en 2016 (17 procent). Vaak gaat het dan om een baan bij een reguliere werkgever. WSW'ers met een dienstverband ultimo 2014 blijven daarentegen in 2015 en 2016 veelal werken bij het WSW-bedrijf. Aangezien de 'wachtlijsters' minder vaak werken is het ook niet verrassend dat zij vaak een beroep doen op uitkeringen, met name bijstands-, Wajong- en andere arbeidsongeschiktheidsuitkeringen. De inzet van instrumenten (vooral loonkostensubsidies) door de gemeente komt voornamelijk terecht bij de wachtlijsters; zij werken immers veelal (nog) niet.

De 'wachtlijsters' en WSW'ers met een tijdelijk contract zijn gemiddeld meer dan zes jaar jonger (respectievelijk 8,4 jaar en 6,5 jaar jonger). Deze twee groepen volgen dan ook nog relatief vaker onderwijs. Het percentage onderwijsvolgers neemt in 2015 en 2016 wel sterk af. Het onderwijs dat in 2015 en 2016 door het WSW-bestand op 31 december 2014 gevolgd wordt, is met name MBO. Omdat de wachtlijsters en WSW'ers met een tijdelijk contract jonger zijn, neemt binnen deze groepen ook het aantal thuiswonenden af tussen 2014 en 2016. Het lijkt er dus niet op dat WSW'ers op de wachtlijst door afschaffing van de WSW genoodzaakt zijn vaker thuis te blijven wonen.

Literatuur

Harteveld I., Kindt M. & Flapper E. (2017) WSW-statistiek 2016. Jaarrapport. Zoetermeer; Panteia

Tempelman C., Berden C., Heekelaar M. & Kok L. (2012). Bouwstenen verdeelmodel participatiebudget. Technisch eindrapport. SEO-rapport nr. 2011-70. Amsterdam: SEO Economisch Onderzoek.

Bijlage A Samenstelling analysebestand

dat gebruikt is voor de kwantitatieve analyse.

- AOTOTPERSOONBUS (2014, 2015). Kenmerken van uitkeringsperiodes van personen met één of meer (gelijktijdig lopende) arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
- GBAHUISHOUDENSBUS (2016). Huishoudenskenmerken van in de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA) ingeschreven personen.
- GBAPERSOONTAB (2015). Persoonskenmerken van alle in de GBA ingeschreven personen.
- INSCHRWECTAB (2014 t/m 2016). Inschrijvingen van leerlingen in het speciaal onderwijs.
- ONDERWIJSINSCHRTAB (2014 t/m 2016). Kenmerken van inschrijvingen in diverse onderwijssoorten.
- SECMBUS. Sociaal Economische Categorie van personen in een bepaalde maand.
- SPOLISBUS (2010 t/m 2016). Banen en lonen van werknemers in Nederland.
- SRGVOORZIENINGPWETTAB (2015, 2016). Gegevens over inzet van dienstverlening van gemeenten aan personen vallend onder de Participatiewet.
- WSW (2014). Kenmerken van uitkeringsperiodes van personen met een indicatie voor de Wet Sociale Werkvoorziening.

Ook is gebruikgemaakt van gegevens van het UWV over inzet van dienstverlening aan WSW'ers.

Bijlage B Tabellen

Figuur 2.1 is gebaseerd op de cijfers in Tabel B.1.

Tabel B.1 WSW'ers met een tijdelijk contract blijven relatief vaak aan het werk

	december 2014			december 2015			december 2016		
	wachtlIJst	Vast contract	Tijdelijk contract	wachtlIJst	Vast contract	Tijdelijk contract	wachtlIJst	Vast contract	Tijdelijk contract
Heeft een baan in december, waarvan:	9,3%	100,0%	100,0%	11,2%	95,2%	90,2%	16,8%	90,7%	84,6%
Vast contract	3,4%	100,0%	0,0%	2,8%	93,7%	27,1%	3,4%	87,7%	47,6%
Flexibel dienstverband	2,0%	0,1%	0,4%	2,5%	0,1%	0,6%	3,9%	0,2%	1,1%
Voltijd	3,6%	59,4%	37,8%	4,4%	58,1%	36,1%	6,4%	55,3%	34,7%
Gesubsidieerde sector (WSW)	2,6%	96,4%	89,6%	2,0%	91,6%	80,7%	3,9%	87,0%	74,9%

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.

Toelichting: De gesubsidieerde sector bestaat uit privaatrechtelijke bedrijven die door subsidie of via wettelijk vastgestelde bijdragen worden gefinancierd, voor zover zij niet tot de overheid behoren. Het gaat hierbij onder meer om het grootste deel van de gezondheids- en welzijnszorg, de uitvoeringsorganen voor de sociale verzekeringen en de sociale werkplaatsen. Verondersteld mag worden dat WSW'ers die door het CBS zijn ingedeeld bij de gesubsidieerde sector een dienstverband hebben bij een SW-bedrijf.

Figuur 2.2 is gebaseerd op de cijfers in Tabel B.2.

Tabel B.2 'WachtlIJsters' relatief vaak in de bijstand, ook in 2015

	december 2014			december 2015		
	wachtlIJst	Vast contract	Tijdelijk contract	wachtlIJst	Vast contract	Tijdelijk contract
Ontvangt een uitkering in december, waarvan:	88,2%	46,5%	48,4%	86,6%	48,5%	49,2%
Wajong	22,4%	25,6%	20,0%	22,6%	25,4%	19,9%
Arbeidsongeschiktheid	22,3%	17,0%	13,7%	22,2%	16,9%	15,3%
WW	9,8%	0,2%	2,2%	5,6%	0,3%	3,0%
Bijstand	36,6%	2,1%	10,1%	36,5%	2,1%	9,2%
Overige uitkering	2,5%	0,7%	2,3%	3,0%	0,7%	2,4%
Pensioen	1,6%	3,6%	2,2%	2,3%	6,1%	3,0%

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.

Toelichting: Personen kunnen meerdere uitkeringen tegelijkertijd ontvangen. De afzonderlijke uitkeringen tellen daarom op tot meer dan het totaal.

Figuur 2.3 is gebaseerd op de cijfers in Tabel B.3.

Tabel B.3 De inzet van loonkostensubsidie neemt in 2016 toe voor de wachtlijsters

	2015		2016	
	wachtlijst	Tijdelijk contract	wachtlijst	Tijdelijk contract
Heeft dienstverlening van de gemeente ontvangen, waarvan:	2,9%	1,0%	2,9%	0,5%
Jobcoach	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%
Tijdelijke loonkostensubsidie	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
Loonkostensubsidie	0,5%	0,0%	0,7%	0,1%
Participatieplaats	0,3%	0,1%	0,3%	0,0%
Overige dienstverlening	2,0%	0,8%	1,7%	0,5%

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.

Toelichting: Personen kunnen meerdere uitkeringen tegelijkertijd ontvangen. De afzonderlijke uitkeringen tellen daarom op tot meer dan het totaal.

Figuur 2.4 is gebaseerd op de cijfers in Tabel B.4.

Tabel B.4 Het kleine deel van het WSW-bestand dat onderwijs volgt, bestaat in 2015 en 2016 met name uit MBO'ers

	oktober 2014			oktober 2015			oktober 2016		
	wachtlijst	Vast contract	Tijdelijk contract	wachtlijst	Vast contract	Tijdelijk contract	wachtlijst	Vast contract	Tijdelijk contract
Ingeschreven voor onderwijs op 1 oktober, waarvan:	4,1%	1,8%	4,3%	2,1%	0,6%	2,3%	1,2%	0,4%	1,4%
Speciaal onderwijs	1,1%	-*	0,3%	0,4%	0,0%	-*	-*	0,0%	0,0%
Praktijkonderwijs	1,3%	-*	0,4%	0,4%	0,0%	-*	-*	0,0%	0,0%
MBO	1,0%	1,0%	2,9%	1,1%	0,6%	2,3%	1,0%	0,4%	1,4%
Overig onderwijs	0,7%	0,8%	0,7%	0,1%	0,0%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek

Toelichting: Overig onderwijs bestaat uit voortgezet onderwijs, hoger onderwijs en volwasseneneducatie
* Onderliggende aantallen zijn kleiner dan 10 en kunnen volgens de richtlijnen van CBS Microdata niet gepubliceerd worden.

Figuur 2.5 is gebaseerd op de cijfers in Tabel B.5.

Tabel B.5 WSW'ers met een tijdelijk contract en WSW'ers op de wachtlijst wonen in 2015 en 2016 iets minder vaak thuis dan in 2014

	december 2014			december 2015			december 2016		
	wachtlijst	Vast contract	Tijdelijk contract	wachtlijst	Vast contract	Tijdelijk contract	wachtlijst	Vast contract	Tijdelijk contract
Woont thuis	16,1%	9,0%	15,3%	14,2%	8,2%	13,5%	12,6%	7,6%	12,3%
Woont alleen/zelfstandig	46,7%	38,9%	42,8%	47,3%	39,0%	43,6%	48,5%	39,4%	44,2%
Woont samen met partner	31,6%	44,4%	36,1%	31,4%	44,2%	36,3%	31,2%	43,6%	36,5%
Woont in een instelling	4,3%	5,6%	4,5%	4,9%	5,9%	4,6%	4,9%	6,1%	4,7%
Thuisituatie is onbekend	1,3%	2,0%	1,3%	2,2%	2,6%	1,8%	2,9%	3,3%	2,3%

Bron: CBS Microdata. Bewerkingen door SEO Economisch Onderzoek.

seo economisch onderzoek

Roetersstraat 29 . 1018 WB Amsterdam . T (+31) 20 525 16 30 . F (+31) 20 525 16 86 . www.seo.nl